

Kapitali 5. MEEQQANIK AKIUUSSUSIISARNEQ

Septambarip aallaqqaataani 2010 meeqqanik akiuussutissiisarneq nutaaq atuutilersinneqarpoq (takuuk takussutissiaq 14) tamatumalu malitsigisaanik akiuussutissiinerit pappiaqqanut nalunaarsorneqarunnaarlutik qarasaasiamut immiullugit nalunaarsorneqartalerput. Maanna akiuussusikkat tamarmik qarasaasiami allattugaatinut nalunaarsuiffimmi Æskulap-imi akiuussutissiineri sullissisummut toqqaannartumik immiunneqartussanngorput. Akiuussusiinerup ataasiinnarmut nalunaarneqarnissaa taamassillunilu suleriaatsimut atatilugu uppersaasiornissamut piumasaqaatip eqquutsinneqarnissaa, meeqqap allattugaatini akiuussutissinneqarsimaneranut paasissutissat ataatsikkut takuneqarsinnaalernissaat, kiisalu nakkutilliinermut atatilugu paasissutissanik Nunatsinni Nakorsaaneqarfimmut tunniussisnaalernissaaq, allanngortitsineri siunertaavoq.

Tamatuma kingorna Nunatsinni Nakorsaaneqarfiup Æskulapimiit toqqaannartumik paasissutissanik kimut tunngasuuneri paasineqarsinnaasunik pissarsisnaalernermigut, qularnaatsunik tutsuiginartunillu pissarsisnaalissaaq. Ajoraluartumik akiuussutissiisarnermut maleruagassiap nutaap atuutilersinneqarnerani napparsimasut pillugit qarasaasiakkut nalunaarsuissut suli piareersimangilaq, 2011-imilu marsi qaammat aatsaat profili peqqissaaveqarfimmi tamani atorveqalerpoq. Atuutilersitsiniarneq ajornatorsiutaangaatsiarsimavoq. Peqqissaaveqarfimmi tamani sulisut akiuussutissiinerimut atatilugu qarasaasiakkut sullissisummik nutaamik atuinissaat nalunaarsuinerullu taamaasilluni assigiartaunissaa, aalajangiisuvoq.

2010-mi 2011-imilu nalunaarsuinerit amigangaarmata, ukiuni taakkunani akiuussutissiisimaneq naatsorsorneqarsinnaasimangilaq.

2012-imi paasissutissat pissarsiarineqartut, nunap immikkoortuini qitiusumik napparsimmaviit/Peqqissaaviit tamarmik meeqqanik akiuussutissiinerimut atatilugu nalunaarsuineri, akiuussutissiinerimut atatilugu qarasaasiakkut sullissisummik atuilersimanerat takutippaat. Ajoraluartumik illersuutaanera tamakkiisoq 59 %-iinnaavoq (takuuk titartaganngorlugu takusutissiaq 9), inerneratalu arlalitsigut allannguuteqarsinnaaneranik paasineqassalluni. Nunap immikkoortuini qitiusumik napparsimmavinnit peqqissaavinnilu ataasiakkaanik paasissutissat qarasaasiakkut allaganngorlugit nassiunneqarput.

Inenera meeqqat qangaanik ikinnerusut akiuussutissinneqartalersimanerannik imaaliallannaq nasuiarneqarsinnaagaluarpoq, taamaattoqarsorinninnissarli ersarissumik tunngavissaqanngilaq. Qulannangitsumik akiuussutissiinerit ilarpaalui kukkusumik nalunaarsorneqartarsimassapput (assersuutigalugu akiuussutissiinerimut atatilugu qarasaasiakkut sullissisummut pisoqqamut, allattugaatinut, nakorsaatinut nalunaarsuiffimmut imaluunniit nalunaanngitoorlugu) Assersuutigalugu Dronning Ingridip Napparsimmavissuani (DIN) inoorlaat sinerissami sumiiffinnit allaneersut TB-mut akiuussutissinneqartut (BCG) Æskulap-imut nalunaarsorneqartannginnerat, Nunatsinni Nakorsaaneqarfiup ilisimasaa. Tamanna illoqarfik meeqqap angerlarsimaffigisaa apequtaalluni paasissutissanik katersivinnut assigiinngitsunut isersiniartariaqarneq pisutaalluni, nalunaarsuinnissap pisariunerujussuanik patsiseqarpoq. Æskulap-ip nuna tamakkerlugu allattugaatinut nalunaarsuiffiunnginnera pissutaalluni nalunaarsuineq killeqarpoq.

Akiuussutissiinerit eqqortumik nalunaarsorneqarnissaannik qulakkeeriniarluni sulissuteqarnerup ingerlateqqinneqarnissaa, Nunatsinni Nakorsaaneqarfiup kajumissaarutigissavaa, nutaamillu ataatsimoorussamik napparsimasut pillugit qarasaasiakkut nalunaarsuissuteqalernissaaq (EPJ) qilanaaralugu.

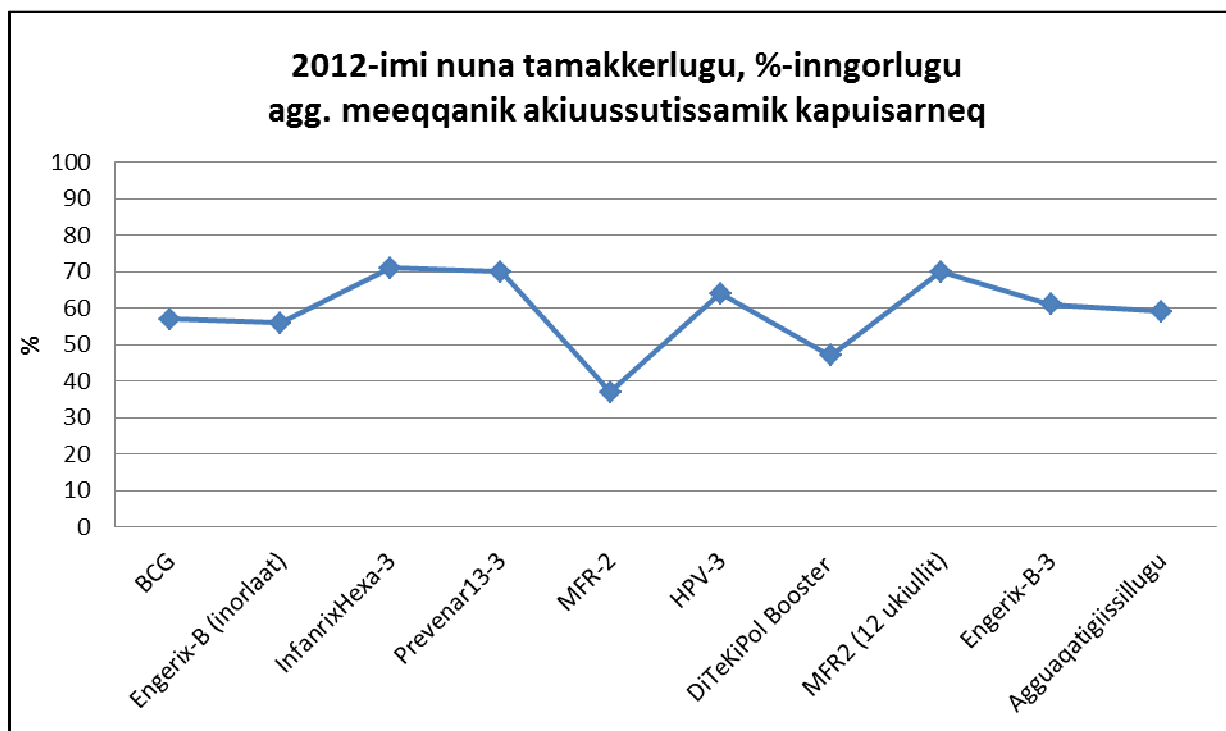
Allanik nassuiaatissaasinnaasoqarpoq, paasissutissanillu aallerneq aamma ersarissunik ataani eqqartorneqartunik kukkunernut patsiseqarluni.

- Pasissutissat serverinit assigiinngitsunit aaneqartussaassammata piffissartornaqalutillu, Nunatsinni Nakorsaaneqarfik assigiinngitsunik arlalinnik toqqaasariaqarsimavoq. Meeqqat ataasiakkaat meeqqanut akiuussutissiissutissatut aalajangersakkat tamakkersimassagaat, Nunatsinni Nakorsaaneqarfiup iluatsilluartutut naliliinissami tunngavigaa. Tamanna tunngaviugalugu akiuussutissiissutissani tullerriaani, kingullit kisimik 2012-imi paasissutissanik aallernerimut naatsorsorneqarput. Meeqqat minnerit akiuussutissinneqarnissaat pingaarnertut qitiutillugu akiuussutissiinerillu tamaasa naatsorsortarnerinut sanilliullugit akiuussutissinneqartartut agguaqatigiissillugit siornatigumiit ikinnerunerat tamatuma nassataraa.
- Nuttarneq pissutigalugu meeqqat ilarpaalui illoqarfimmi allami akiuussutissinneqarsimagaluit akiuussutissinneqarnissanik tamakkiisimangitsutut nalunaarsimasinnaapput. Pilersaarutaasutut nuna tamakkerlugu napparsimasut ataasiakkaat pillugit ataatsimoorussamik nalunaarsuiveqalerpat, kukkuneq taanna aaqqinneqarsinnaassaaq.

- Taamatutaaq meeqqap ukiui naapertoqqissaarlugit akiuussutissiisoqartangimmat, akiuussutissiismanissap naatsorsuutigineqarsinnaanera tunngavagalugu paasissutissanik aallertoqartariaqarpoq. Paasissutissanik aallernermi qanga akiuussutissiineq pingaarnuallaarani akiuussutissinneqarsimanelerli pingaarnuvoq. Naatsorsuineq ukioq ataaseq pallillugu nikingassuteqarsinnaasarmat, meeqqat angajulluinerusut ilaat 2011-imi akiuussutissiinermut atatillugu qarasaasiakkut sullississutip tamakkii-sumik atuutilersinneqanginnerani taamaamallu qarasaasiakkut nalunaarsuivimmi Æskulap-imi nalunaarsimangitsut akiuussutissinneqarsimassapput. Kukkuneq taanna 2013-imi paasissutissanik aallernermi aqqissaaq.

Takussutissiaq 14	Kalaallit Nunaanni meeqqanik akiuussutissiisarnermi maleruagassaq (1. sept. 2010)
Ukiut	Akiuussutissaq
Qaammateqalinngitsut	Sakiilluut TB (BCG) Tingulluut Hepatitis B
Pingasunik qaammatillit	Di-Te-Ki-Pol-Hep 1 Pneumokokker 1
Tallimanik qaammatillit	Di-Te-Ki-Pol-Hep 2 Pneumokokker 2
Ataatsimik ukiullit	Di-Te-Ki-Pol-Hep 3 Pneumokokker 2
15-inik qaammatillit	MFR 1
Sisamanik ukiullit	MFR 2
Tallimanik ukiullit	Di-Te-Ki-Pol akiuussutisseeqqinnek
Aqqaneq marlunnik ukiullit	MFR 2 Hepatitis B 1 (qaammateqanngitsut)** Hepatitis B 2 (marlunnik qaammatillit)** Hepatitis B 3 (arfinilinnik qaammatillit)** HPV 1 (niviarsiaqqat) (qaammateqanngitsut) HPV 2 (niviarsiaqqat) (marlunnik qaammatillit) HPV 3 (niviarsiaqqat) (arfinilinnik qaammatillit)
18-it inorlugit ukilullit	Qimmeralannek (Rubella)

* Meeqqat septembarip aallaqqaataani septembarip aallaqqaataaniit 2010 sisammeereersut (2018-ip tungaanut)
** Meeqqat septembarip aallaqqaataani 2010 pingasunik qaammateqalereersimasut (2022-ip tungaanut)

Titartagaq 9